

अष्टमोऽध्यायः ॥

श्रीमहादेव उवाच ॥

योगज्ञानञ्च दुर्बोधमसतां विषमं परं ।
 श्रूयतामिदमेवेति वक्ष्यामि च यथागमं ॥ १ ॥
 अणिमा लघिमा व्याप्तिः प्राकाम्यं महिमा तथा ।
 ईशित्वञ्च वशित्वञ्च तथा कामावसायिता ॥ २ ॥
 दूरश्रवणमिष्टार्थसाधनं स्मृष्टिपत्तनं ।
 मनोयायित्वमेवेदं परकायप्रवेशनं ॥ ३ ॥
 प्राणिनां प्राणदानञ्च तेषां प्राणापहारकं ।
 कायव्यूहञ्च वाक्सिद्धं सिद्धं सप्तदश स्मृतं ॥ ४ ॥
 कृष्णभक्तिव्यवहितं भक्तानां नाभिवाञ्छितं ।
 कृष्णवेतनभुग्भोक्तुं करोति वासनां मुने ॥ ५ ॥
 मूलाधारं स्वाधिष्ठानं मणिपूरमनाहतं ।
 विशुद्धमपि चाक्षरं षट्चक्रं परिकीर्तितं ॥ ६ ॥
 शक्तिकुण्डलिनीयुक्तः स्वे स्वे स्थाने स्थितं मुने ।
 योगोपयुक्तं नियतं योगविद्भिः प्रकीर्तितं ॥ ७ ॥
 मेध्या सा मनसा युक्ता सुनिद्राजननी नृणां ।
 इडा सा मनसा युक्ता प्राणिनां शुद्धिबर्धिनी ॥ ८ ॥
 पिङ्गला मनसा युक्ता तृष्णा माता च प्राणिनां ।
 सुषुम्ना मनसा युक्ता निद्राभङ्गाय कल्पते ॥ ९ ॥